

Верховний
Суд

Банкрутство фізичних осіб: новітня судова практика та огляд змін законодавства

Сергій Жуков

д. ю. н. суддя-спікер Касаційного господарського
суду у складі Верховного Суду

XIII конференція «Управління
проблемною заборгованістю»

7 червня 2023 року

Для чого потрібне банкрутство фізичним особам?

Банкрутство фізичних осіб в Україні запрацювало повноцінно з моменту введення в дію Кодексу України з процедур банкрутства.

Надання можливості фізичним особам ініціювати провадження у справі про банкрутство щодо самих себе поширене у багатьох розвинених країнах, серед них є зокрема Сполучені Штати Америки.

Слід наголосити що банкрутство фізичних осіб за допомогою судових процедур відбувається завжди тільки з ініціативи фізичної особи і дозволяє такій особі за допомогою процедур банкрутства урегулювати свою заборгованість і **у разі чіткого слідування закону** звільнитися від своїх боргів.

Тобто основна мета банкрутства фізичних осіб це саме надання можливостей фізичним особам звільнитися від боргів за допомогою судових процедур у справі про банкрутство.

Як саме досягається наведена мета? Пропоную на прикладі практики Верховного Суду дослідити вказане питання.

Відповідно до ч. 1 ст. 116 КУзПБ, заява про відкриття провадження у справі про неплатоспроможність подається боржником за наявності підстав, передбачених цим Кодексом.

Тобто ініціатором справи про банкрутство фізичної особи є **виключно** сама фізична особа – боржник, яка не може виконувати свої зобов'язання перед кредитором чи існують обставини, які підтверджують, що найближчим часом боржник не зможе виконати грошові зобов'язання чи здійснювати звичайні поточні платежі (загроза неплатоспроможності).

Основою успішного відкриття провадження у справі про банкрутство фізичної особи є правильно складена заява про відкриття провадження у справі про неплатоспроможність до якої додається **декларація про майновий стан**.

Форма декларації про майновий стан затверджується Міністерством юстиції України.

Провадження у справі про неплатоспроможність фізичної особи може перебувати лише в двох судових процедурах:

- 1) реструктуризація боргів боржника;
- 2) погашення боргів боржника.

Підстави для відкриття провадження у справі про неплатоспроможність фізичної особи

Відповідно змін до КУзПБ, які набули чинності з 15.04.2023, відбулось уточнення підстав для відкриття провадження у справі про неплатоспроможність фізичної особи.

Боржник має право звернутися до господарського суду із заявою про відкриття провадження у справі про неплатоспроможність у разі, якщо:

- 1) боржник припинив погашення кредитів чи здійснення інших планових платежів у розмірі більше 50 відсотків місячних платежів за кожним з кредитних та інших зобов'язань упродовж двох місяців;
- 2) у боржника відсутнє майно, на яке може бути звернено стягнення, а здійснені виконавцем відповідно до Закону України "Про виконавче провадження" заходи щодо розшуку такого майна виявилися безрезультатними;
- 3) існують інші обставини, які підтверджують, що найближчим часом боржник не зможе виконати грошові зобов'язання чи здійснювати звичайні поточні платежі (загроза неплатоспроможності).

Господарський суд постановляє ухвалу про відмову у відкритті провадження у справі про неплатоспроможність, якщо:

- 1) відсутні підстави для відкриття провадження у справі про неплатоспроможність;
- 2) боржник виконав зобов'язання перед кредитором (кредиторами) у повному обсязі до підготовчого засідання суду;
- 3) боржника притягнуто до адміністративної або кримінальної відповідальності за неправомірні дії, пов'язані з неплатоспроможністю;
- 4) боржника визнано банкрутом протягом попередніх п'яти років.

Судова практика

Тлумачення частини другої статті 115 КУзПБ для визначення підстав для відкриття із застосуванням філологічного та логічного способів інтерпретації приводить до таких висновків:

- з огляду на вжиття законодавцем словосполучення "інші обставини" перелік підстав для відкриття провадження у справі про неплатоспроможність фізичної особи не є вичерпним;
- для відкриття провадження у справі про неплатоспроможність фізичної особи достатньо навіть однієї або більше однієї підстави у будь-яких комбінаціях наведених у частині другій статті 115 КУзПБ, оскільки законодавцем імперативно не визначено обов'язковим існування сукупності всіх чотирьох (зараз трьох) підстав, як умови для відкриття провадження у справі про неплатоспроможність фізичної особи;
- наявність у боржника майна не виключає можливості існування в нього прострочених зобов'язань перед його кредиторами, як однієї із підстав для відкриття провадження у справі про неплатоспроможність фізичної особи.

За ступенем визначеності частина четверта статті 119 КУзПБ є абсолютно визначеною нормою, що свідчить про встановлення законодавцем вичерпного переліку підстав для відмови у відкритті провадження у справі про неплатоспроможність, який розширювальному тлумаченню не підлягає.

[Постанова КГС у складі ВС від 29.07.2021 у справі № 909/1028/20](#)

Мораторій на задоволення вимог кредиторів

Відповідно до ст. 121 КУзПБ, мораторій на задоволення вимог кредиторів вводиться, з моменту відкриття провадження у справі про неплатоспроможність. Ухвала про відкриття провадження у справі про неплатоспроможність є підставою для зупинення вчинення виконавчих дій стосовно боржника. Про запровадження мораторію керуючий реструктуризацією повідомляє відповідний орган державної виконавчої служби, приватного виконавця, у якого перебуває виконавче провадження на виконанні.

До 15.04.2023 мораторій вводився строком на 120 днів.

Судова практика

Після введення мораторію у справі про неплатоспроможність боржника – фізичної особи усі дії щодо індивідуального задоволення вимог кредитора, які вчиняються поза межами процедур неплатоспроможності боржника – фізичної особи, мають припинитися негайно і на будь-якій стадії такого процесу з метою передання майна боржника під контроль суду у справі про неплатоспроможність.

Тому є незаконним подальше, після відкриття провадження у справі про неплатоспроможність боржника, вчинення приватним виконавцем виконавчих дій з примусового виконання виконавчого листа щодо стягнення з боржника на користь кредитора заборгованості з публікацією оголошення про проведення аукціону з продажу майна боржника через поширення застосованого щодо боржника мораторію на задоволення вимог кредиторів на спірні правовідносини.

[Постанова КГС у складі ВС від 14.09.2021 у справі № 908/2536/20](#)

План реструктуризації

Обов'язковою умовою відкриття провадження про неплатоспроможність фізичної особи є подання плану реструктуризації.

Подання плану реструктуризації боржником – фізичною особою разом з заявою про відкриття провадження у справі про банкрутство та затвердження такого плану судом це абсолютно 2 різні процеси.

1-й процес (подання плану реструктуризації разом з заявою про відкриття провадження у справі про банкрутство) залежить виключно від дій боржника – фізичної особи.

2-й процес (затвердження плану реструктуризації) залежить від керуючого реструктуризацією, який подає план на розгляд зборів кредиторів боржника і протягом трьох днів з дня схвалення зборами кредиторів погодженого з боржником плану реструктуризації боргів подає до господарського суду заяву про затвердження плану реструктуризації боргів.

Сам же порядок розгляду господарським судом заяви про затвердження плану реструктуризації боргів закріплений в приписах частин 3-7 ст. 126 КУзПБ, проте пропоную детально зупинитися на умовах за яких господарський суд постановляє ухвалу про відмову у затвердженні плану реструктуризації боргів боржника у справі про неплатоспроможність.

Наведені умови зазначені у приписах частини 8 ст. 126 КУзПБ, відповідно до яких господарський суд відмовляє у затвердженні плану реструктуризації боргів боржника у справі про неплатоспроможність коли:

- 1) порушено порядок розроблення, схвалення та погодження плану реструктуризації боргів, встановлений цим Кодексом;
- 2) умови реструктуризації боргів суперечать законодавству;
- 3) при схваленні плану реструктуризації боргів були допущені порушення законодавства, що вплинули на результат голосування;
- 4) кредитор, який не брав участі в голосуванні чи проголосував проти схвалення плану реструктуризації боргів, доведе, що в разі визнання боржника банкрутом у порядку, визначеному цим Кодексом, його вимоги були б задоволені у розмірі, що перевищує розмір вимог, які будуть задоволені відповідно до умов плану реструктуризації боргів;

5) боржник не погасив борги щодо сплати аліментів, відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю фізичної особи, щодо сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та сплати інших обов'язкових платежів на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, якщо така заборгованість існувала до моменту подання плану реструктуризації боргів боржника на затвердження до господарського суду;

6) боржник вчиняє дії, спрямовані на перешкоджання проведенню стосовно нього процедур, передбачених цим Кодексом;

7) план реструктуризації боргів не погоджено боржником.

Як бачимо умов за яких господарський суд може відмовити у затвердженні плану реструктуризації боргів боржника є 7 з яких 4 умови є дискреційними тобто такими, що залежать від обставин застосування норм права судом з урахуванням внутрішнього переконання та оцінки зібраних доказів у справі.

Закриття провадження у справі у зв'язку з неповною та/або недостовірною інформацією у декларації про майновий стан

Інститут надання фізичною особою декларації про майновий стан боржника за останні три роки разом із заявою про визнання її неплатоспроможною обумовлений передусім необхідністю визначення обсягів майнових активів боржника з метою ефективного здійснення процедури погашення боргів такої особи, зокрема шляхом їх реструктуризації та подальшого задоволення грошових вимог кредиторів.

Саме тому реалізація обов'язку фізичної особи, яка звернулася до компетентного суду за визнанням факту її неплатоспроможності, надавати достовірну інформацію про все наявне майно зумовлена не лише формальними вимогами законодавця, а й сутнісним змістом процедур у справах про неплатоспроможність фізичної особи.

Тож надання декларації про майновий стан є **процесуальним обов'язком боржника** у провадженні про неплатоспроможність фізичної особи. Зі змісту пункту 1 частини сьомої статті 123 КУзПБ вбачається: якщо боржник не скористався наданим йому правом усунути виявлені за наслідком перевірки керуючим реструктуризації недоліки щодо повноти та достовірності інформації, зазначеної у поданих ним (боржником) деклараціях, то настають визначені цією нормою наслідки у вигляді закриття провадження у справі.

Ключовим завданням суду при наданні оцінки наявності підстав для закриття провадження у справі у разі неподання боржником виправлених декларацій упродовж семи днів з моменту отримання звіту керуючого реструктуризацією за результатами відповідної перевірки є необхідність встановлення дотримання керуючим реструктуризації порядку повідомлення особи (боржника) про наявність обґрунтованих підстав вважати подану нею інформацію недостовірною та/або неповною, а також з'ясування факту наявності чи відсутності надання виправлених декларацій впродовж встановленого законодавством строку.

[Постанова КГС у складі ВС від 01.09.2021 у справі № 917/2088/19](#)

Судова практика

У судових процедурах неплатоспроможності фізичної особи скористатися правом на реабілітацію заслуговує лише чесний і сумлінний боржник, тому до боржника – фізичної особи за приписами книги четвертої КУзПБ встановлено спеціальні вимоги щодо його добросовісності, інше б суперечило засадам цивільного законодавства, зокрема таким, як добросовісність у здійсненні відповідного права та недопустимість зловживання правом (пункт б частини першої статті 3, частина третя статті 13 ЦК України).

КУзПБ встановлює до боржника – фізичної особи спеціальні вимоги щодо його добросовісності як запоруку досягнення компромісу між сторонами стосовно погашення боргів, що має ґрунтуватися на поступках кредиторів та сумлінній співпраці боржника з керуючим реструктуризацією і кредиторами, а також на його відкритій взаємодії із судом, яка полягає у добросовісному користуванні процесуальними правами та сумлінному виконанні процесуальних обов'язків.

Обов'язок фізичної особи, яка звернулася до компетентного суду за визнанням факту її неплатоспроможності, надавати достовірну інформацію про все наявне майно зумовлена не лише формальними вимогами законодавця, а й сутнісним змістом процедур у справах про неплатоспроможність фізичної особи. Тому надання повної і достовірної інформації у декларації про майновий стан є процесуальним обов'язком боржника у провадженні про неплатоспроможність фізичної особи.

Ураховуючи призначення частини сьомої статті 123 КУзПБ, господарський суд не може залишити поза увагою обставини, які вказують на наявність підстав для закриття провадження у справі за цією нормою.

Відсутність встановлення арбітражним керуючим факту неповної та/або недостовірної інформації про майно, доходи та витрати боржника і членів його сім'ї, безумовно, не може свідчити про повноту та достовірність декларацій боржника та не звільняє суд від обов'язку здійснити з власної ініціативи перевірку таких обставин і надати їм юридичну оцінку, про що зазначити у відповідному судовому рішенні.

[Постанова КГС у складі ВС від 22.09.2022 у справі № 916/2372/20](#)

Перехід на процедуру погашення боргів боржника

Тлумачення ч. 11 статті 126 КУзПБ у взаємозв'язку з пунктом 2 частини четвертої статті 122 КУзПБ приводить до висновку, що за їх приписами на господарський суд покладено обов'язок розглянути та вирішити питання щодо подальшого руху справи після спливу тримісячного строку з дня введення процедури розпорядження майном, зокрема у разі неподання на затвердження плану реструктуризації боргів боржника, а словосполучення "має право прийняти рішення" вказує на дискрецію господарського суду при вирішенні цього питання в межах диспозиції частини одинадцятої статті 126 КУзПБ.

У разі неподання до господарського суду протягом трьох місяців погодженого боржником і схваленого кредиторами плану реструктуризації боргів боржника, суд, після спливу цього строку повинен у судовому засіданні з'ясувати позиції сторін та крізь призму судового контролю оцінити за наявними у матеріалах справи доказами причини недосягнення мети судової процедури реструктуризації боргів.

Приписи частини першої статті 130 КУзПБ не повинні застосовуватися суто формально та зводиться до підрахунку строків чи встановлення відсутності/наявності рішення зборів кредиторів про схвалення плану реструктуризації боргів боржника без встановлення господарським судом обставин справи, перевірки дотримання процесуальних гарантій реалізації прав і захисту інтересів сторін, а також з'ясування підстав для закриття провадження у справі, зокрема за частиною сьомою статті 123, частиною одинадцятою статті 126 КУзПБ.

За змістом абзацу другого частини другої статті 6, частини першої статті 130 КУзПБ процедура погашення боргів боржника вводиться у справі про неплатоспроможність фізичної особи одночасно з визнанням банкрутом боржника, тобто в разі встановлення ознак неплатоспроможності боржника, яка є обов'язковою підставою для визнання боржника банкрутом та переходу до судової процедури погашення боргів, а саме в порядку частини першої статті 130 КУзПБ, а відсутність ознак неплатоспроможності боржника матиме наслідком закриття провадження у справі на підставі пункту 8 частини першої статті 90 КУзПБ.

[Постанова судової палати з розгляду справ про банкрутство КГС у складі ВС від 26.05.2022 у справі № 903/806/20](#)

Визнання фізичної особи банкрутом і введення процедури погашення боргів

Однією з процесуальних гарантій захисту інтересів сторін та ухвалення справедливого рішення за частиною одинадцятою статті 126 КУзПБ є закріплена у цій нормі дискреція господарського суду – можливість обрати з двох варіантів рішення (про визнання боржника банкрутом і відкриття процедури погашення боргів боржника або про закриття провадження у справі про неплатоспроможність) такий, що є найбільш оптимальним у правових і фактичних умовах вирішення конкретної справи, з урахуванням принципів добросовісної поведінки боржника, неналежної реалізації кредитором власних правомочностей та судового контролю у відносинах неплатоспроможності, а також відповідно до основної мети провадження у справі про неплатоспроможність фізичних осіб.

Приписи частини одинадцятої статті 126 та частини першої статті 130 КУзПБ у їх системному зв'язку є послідовністю процесуальних засобів, де дискреція господарського суду у вирішенні питання про перехід до наступної судової процедури чи закриття провадження у справі за частиною одинадцятою статті 126 КУзПБ є основним процесуальним інструментом, що застосовується крізь призму судового контролю та відповідно до мети провадження про неплатоспроможність фізичної особи, а частина перша статті 130 КУзПБ формалізує початок судової процедури погашення боргів боржника та є спеціальною процесуальною гарантією для добросовісного боржника у разі зволікання зборів кредиторів з прийняттям рішення щодо плану реструктуризації його боргів.

У випадку неподання до господарського суду протягом трьох місяців погодженого боржником і схваленого кредиторами плану реструктуризації боргів боржника суд через призму судового контролю повинен за своїм внутрішнім переконанням оцінити за наявними у матеріалах справи доказами причини неподання погодженого боржником і схваленого кредиторами плану реструктуризації боргів, які можуть полягати за одних обставин у діях/бездіяльності кредиторів, а за інших обставин – у діях/бездіяльності боржника, враховуючи при цьому добросовісність поведінки учасників провадження у справі про неплатоспроможність.

Тож зволікання зборів кредиторів з реалізацією власних правомочностей щодо прийняття рішення про схвалення/відмову у схваленні плану реструктуризації боргів боржника у разі його неплатоспроможності є підставою для визнання боржника банкрутом і введення процедури погашення боргів боржника відповідно до статті 130 КУзПБ.

[Постанова КГС у складі ВС від 01.11.2022 у справі № 904/6042/20](#)

Процедура погашення боргів боржника – фізичної особи вводиться в дію постановою про визнання боржника банкрутом у якій господарський суд призначає керуючого реалізацією майна.

Одним із ключових питань, які необхідно вирішити керуючому реалізації є саме виявлення майна боржника (проведення інвентаризації) та включення такого майна до ліквідаційної маси з урахуванням обставин виключення господарським судом окремих майнових об'єктів боржника із складу ліквідаційної маси.

Порядок виключення господарським судом окремих майнових об'єктів боржника із складу ліквідаційної маси унормований приписами ст. 132 КУзПБ.

В статті 132 КУзПБ встановлений порядок виключення окремих майнових об'єктів боржника - фізичної особи із складу ліквідаційної маси, згідно з частиною першою якої суд має право за вмотивованим клопотанням боржника та інших учасників провадження у справі про неплатоспроможність виключити із складу ліквідаційної маси майно боржника, на яке згідно із законодавством може бути звернено стягнення, але воно є необхідним для задоволення нагальних потреб боржника або членів його сім'ї.

Відповідно до частини другої статті 132 КУзПБ господарський суд має право виключити із складу ліквідаційної маси майнові об'єкти вартістю не більше 10 розмірів мінімальної заробітної плати, які є неліквідними чи дохід від реалізації яких істотно не вплине на задоволення вимог кредиторів.

За змістом частини третьої статті 132 КУзПБ загальна вартість майна боржника, що виключається із складу ліквідаційної маси відповідно до положень цієї статті, не може перевищувати 30 розмірів мінімальної заробітної плати.

Відтак, наведені положення статті 132 КУзПБ визначають чіткі критерії до майнових об'єктів боржника, у разі відповідності яким вказані об'єкти можуть бути виключені судом із складу ліквідаційної маси за клопотанням боржника та інших учасників провадження у справі про неплатоспроможність.

Твердження про те, що суди попередніх інстанцій мали перевірити, чи задовольняє нагальні потреби боржника та членів його сім'ї майно, яке підлягає виключенню і лише після встановлення цих обставин могли застосувати частини другу та третю статті 132 КУзПБ, є помилковим та таким, що ґрунтується на довільному тлумаченні скаргником вказаної норми.

Положення статті 132 КУзПБ підлягають застосуванню в залежності від характеристик (виду) майна боржника. Так, у випадку частини першої названої статті має враховуватися пов'язаність майна із потребами боржника або членів його сім'ї, а положення частини другої застосовуються з урахуванням вартісної характеристики майна боржника (ліквідності) та істотного впливу отриманих від реалізації такого майна коштів на задоволення вимог кредиторів.

Таким чином, частини першої та другої статті 132 КУзПБ можуть застосовуватися окремо одна від одної, а не у послідовному порядку (тобто, спочатку частина перша, а потім друга і третя частини статті), оскільки визначальним для застосування тієї чи іншої частини названої статті є встановлення різновиду майна боржника за притаманними конкретному майновому об'єкту певними суттєвими характеристиками (ознаками), які не впливають одна з іншої та не поєднані між собою.

[Постанова Верховного Суду від 30 серпня 2022 року по справі № 903/6/21](#)

Судова практика

КУзПБ передбачена певна сукупність дій, яку необхідно вчинити ліквідатору в ході ліквідаційної процедури та перелік додатків, які додаються до звіту ліквідатора і є предметом дослідження в судовому засіданні за підсумками ліквідаційної процедури, що проводиться за участю кредиторів (комітету кредиторів); подання звіту та ліквідаційного балансу здійснюється ліквідатором за наслідком всіх проведених ним дій в ході ліквідаційної процедури.

Обов'язком ліквідатора є здійснення всієї повноти заходів спрямованих на виявлення активів боржника, при цьому ні у кого не повинен виникати обґрунтований сумнів, щодо їх належного здійснення (принцип безсумнівної повноти дій ліквідатора у ліквідаційній процедурі). Завданням ліквідатора у ліквідаційній процедурі є не проста констатація факту відсутності майна, а дієвий і належний пошук майна банкрута.

Отже, під час ліквідаційної процедури, ліквідатор має здійснювати заходи спрямовані на пошук, виявлення і повернення майна, яке перебуває у третіх осіб. Крім того, ліквідатор має здійснювати обґрунтовані і логічні дії, а також здійснювати запити до відповідних органів, з врахуванням минулої діяльності банкрута. При цьому, кількість запитів не є критерієм якості роботи ліквідатора.

Зазначені висновки було сформовано Верховним Судом щодо здійснення процедури ліквідації юридичних осіб, водночас, колегія суддів зауважує на доцільності врахування зазначеного принципу також при розгляді справ про неплатоспроможність фізичних осіб, враховуючи, що відповідно до статті 113 Кодексу України з процедур банкрутства провадження у справах про неплатоспроможність боржника - фізичної особи, фізичної особи - підприємця здійснюється в порядку, визначеному цим Кодексом для юридичних осіб, з урахуванням особливостей, встановлених цією Книгою.

[Постанова КГС у складі ВС від 18.11.2021 у справі № 915/2487/19](#)

Справа про банкрутство фізичної особи при дотриманні боржником законодавства має свій початок (відкриття з введенням процедури реструктуризації), кульмінацію (затвердження плану реструктуризації чи введення процедури погашення боргів) кінець (**закриття провадження у справі про банкрутство з ухваленням рішення про звільнення боржника - фізичної особи від боргів**) та епілог (обмеження стосовно осіб, визнаних банкрутами).

Саме особливості **закриття провадження у справі про банкрутство з ухваленням рішення про звільнення боржника - фізичної особи від боргів** ми ще не дослідили.

У відповідності до приписів ст. 134 КУзПБ:

1. Господарський суд при постановленні ухвали про завершення процедури погашення боргів боржника та закриття провадження у справі про неплатоспроможність ухвалює рішення про звільнення боржника - фізичної особи від боргів.
2. Фізична особа не звільняється від подальшого виконання вимог кредиторів після завершення судових процедур у справі про неплатоспроможність та обов'язку повернення непогашених боргів, а саме:
 - 1) відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю фізичної особи;
 - 2) сплати аліментів;
 - 3) виконання інших вимог, які нерозривно пов'язані з особистістю фізичної особи.

Такі вимоги, що не були повністю погашені у справі про неплатоспроможність, можуть бути заявлені після закінчення провадження у справі про неплатоспроможність у непогашеній частині.

Статтею 135 КУзПБ визначено обмеження стосовно осіб, визнаних банкрутами, такі як:

1. Протягом п'яти років після визнання фізичної особи банкрутом не може бути відкрито провадження у справі про неплатоспроможність за її заявою, крім випадку, якщо боржник погасив усі борги в повному обсязі у порядку, передбаченому цим Кодексом.

2. Протягом п'яти років після визнання фізичної особи банкрутом така особа зобов'язана перед укладенням договорів позики, кредитних договорів, договорів поруки чи договорів застави письмово повідомляти про факт своєї неплатоспроможності інші сторони таких договорів.

Фізична особа не може вважатися такою, яка має бездоганну ділову репутацію, протягом трьох років після визнання її банкрутом.

Аналізуючи вищевикладене, можна констатувати що банкрутство фізичних осіб більше потрібно самим боржникам ніж кредиторам, оскільки несе у собі можливість фізичній особі, попри загрозу втратити свою бездоганну ділову репутацію, отримати судові рішення про звільнення від боргів.

Як було зазначено раніше, на підставі Закону України № 2971-IX від 20.03.2023 було внесено зміни до КУзПБ, які набули чинності 15.04.2023, з частиною яких що стосуються банкрутства фізичних осіб пропоную ознайомитися.

Стаття 116. Заява про відкриття провадження у справі про неплатоспроможність	Стаття 116. Заява про відкриття провадження у справі про неплатоспроможність
5. Декларація про майновий стан подається боржником за три роки (за кожен рік окремо), що передували поданню до суду заяви про відкриття провадження у справі про неплатоспроможність. Декларація повинна містити інформацію щодо майна, доходів та витрат боржника і членів його сім'ї, що перевищують 30 розмірів мінімальної заробітної плати.	5. Декларація про майновий стан подається боржником за три роки (за кожен рік окремо), що передували року подання до суду заяви про відкриття провадження у справі про неплатоспроможність. Боржник також подає декларацію про майновий стан за рік, в якому подається заява про відкриття провадження у справі про неплатоспроможність, станом на перше число місяця, що передує місяцю подання заяви до суду.

Стаття 121. Мораторій на задоволення вимог кредиторів	Стаття 121. Мораторій на задоволення вимог кредиторів
1. Мораторій на задоволення вимог кредиторів вводится строком на 120 днів, з моменту відкриття провадження у справі про неплатоспроможність. Ухвала про відкриття провадження у справі про неплатоспроможність є підставою для зупинення вчинення виконавчих дій стосовно боржника.	1. Мораторій на задоволення вимог кредиторів вводится з моменту відкриття провадження у справі про неплатоспроможність. Ухвала про відкриття провадження у справі про неплатоспроможність є підставою для зупинення вчинення виконавчих дій стосовно боржника. Про запровадження мораторію керуючий реструктуризацією повідомляє відповідний орган державної виконавчої служби, приватного виконавця, у якого перебуває виконавче провадження на виконанні.

Стаття 124. План реструктуризації боргів	Стаття 124. План реструктуризації боргів
4. Задоволення вимог кредиторів здійснюється арбітражним керуючим пропорційно за рахунок коштів, отриманих від виконання плану реструктуризації боргів, у черговості, визначеній цим Кодексом.	4. Задоволення вимог кредиторів здійснюється згідно з планом реструктуризації боргів боржника за рахунок коштів, отриманих від виконання плану реструктуризації боргів боржника, боржником або арбітражним керуючим, якщо планом реструктуризації боргів боржника передбачена його подальша участь у виконанні такого плану, у черговості, визначеній статтею 133 цього Кодексу.

Стаття 127. Наслідки затвердження плану реструктуризації боргів боржника

Стаття 127. Наслідки затвердження плану реструктуризації боргів боржника

4. Протягом дії плану реструктуризації боргів боржник повинен повідомляти кредиторів, включених до плану реструктуризації боргів, про істотні зміни у своєму майновому стані, а також про отримання позик і кредитів, у тому числі про придбання товарів у кредит, повідомляти інші сторони перед укладенням таких договорів про введення щодо нього процедури реструктуризації боргів.

4. Протягом дії плану реструктуризації боргів боржник **зобов'язаний** повідомляти кредиторів, включених до плану реструктуризації боргів, про істотні зміни у своєму майновому стані, а також про отримання позик і кредитів, у тому числі про придбання товарів у кредит, повідомляти інші сторони перед укладенням таких договорів про введення щодо нього процедури реструктуризації боргів. Після припинення повноважень керуючого реструктуризацією у справі про неплатоспроможність боржника обов'язок щодо ведення реєстру вимог кредиторів та надання кредиторам, включеним до плану реструктуризації боргів боржника, інформації про стан виконання зазначеного плану покладається на боржника. Боржник зобов'язаний надавати відомості про стан виконання плану реструктуризації боргів боржника на вимогу господарського суду та щокварталу подавати такі відомості до державного органу з питань банкрутства.

Стаття 133. Порядок задоволення вимог кредиторів

4. Вимоги кредиторів, включені до реєстру вимог кредиторів, задовольняються у такій черговості:

- 1) у першу чергу задовольняються вимоги до боржника щодо сплати аліментів, відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю фізичної особи, сплати страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне та інше соціальне страхування;
- 2) у другу чергу задовольняються вимоги щодо сплати податків і зборів (обов'язкових платежів) та проводяться розрахунки з іншими кредиторами;
- 3) у третю чергу сплачуються неустойки (штраф, пеня), внесені до реєстру вимог кредиторів.

Стаття 133. Порядок задоволення вимог кредиторів

4. Вимоги кредиторів, включені до реєстру вимог кредиторів, задовольняються у такій черговості:

- 1) у першу чергу задовольняються вимоги до боржника щодо **виплати заборгованості із заробітної плати працівникам, які перебувають/перебували у трудових відносинах із боржником**, сплати аліментів, відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю фізичної особи, сплати страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне та інше соціальне страхування;
- 2) у другу чергу задовольняються вимоги щодо сплати податків і зборів (обов'язкових платежів) та проводяться розрахунки з іншими кредиторами;
- 3) у третю чергу сплачуються неустойки (штраф, пеня), внесені до реєстру вимог кредиторів.

Верховний
Суд

Дякую за увагу!